

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปตีประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันตีประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชของกระท่อม พันธุ์แมงดาอังคอร์ (*Mitragyna speciosa* 'Maengda angkor') ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชมดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชมดังกล่าว ให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันตีประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นางวิลาวัลย์ ไคร์คราญ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

กระท่อมพันธุ์แมงด้าอังกอร์
(*Mitragyna speciosa* ‘Maengda angkor’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล นายสามารถ ม่วงรอดภัย
ที่อยู่ 34/6 หมู่ 6 ต.บึงชำอ้อ อ.หนองเสือ จ.ปทุมธานี 12170
โทรศัพท์ 0656397690

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

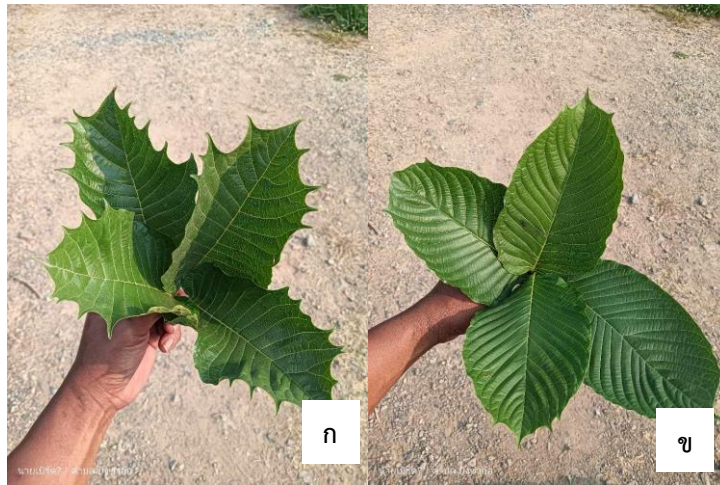
กระท่อมพันธุ์แมงด้าอังกอร์ ได้จากการเพาะเมล็ดจากกระท่อมพันธุ์ทั่วไป โดยเมื่อปี พ.ศ. 2564 ได้เมล็ดกระท่อมจำนวน 3 เมล็ดมาจาก ลุงรัก เกษตรกรชาวสวนอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จากนั้นนำเมล็ดมาเพาะ พบว่ามีอยู่หนึ่งต้นที่มีลักษณะแตกต่างจากต้นแม่ คือ ขอบใบมีลักษณะจักซี่หิวมากกว่าต้นแม่ และพันธุ์แมงด้าทั่วไปที่มีขอบใบจักซี่หิวสั้นกว่า จึงได้ติดตามการเจริญเติบโตและเก็บข้อมูลเพิ่มเติมแต่เนื่องจากบริเวณที่ปลูกต้นแม่เจริญเติบโตไม่ดี ประมาณช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2565 จึงได้ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการติดตา 2 ต้น เสียยอด 10 ต้น และติดตามการเจริญเติบโตจนกระทั่งปี.ศ. 2566 นำต้นที่ได้จากการเสียยอดปลูกลงดินจนกระทั่งต้นออกดอก พบว่าต้นมีความสม่ำเสมอและมีความคงตัว จึงได้ตั้งชื่อสายพันธุ์นี้ว่า แมงด้าอังกอร์

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

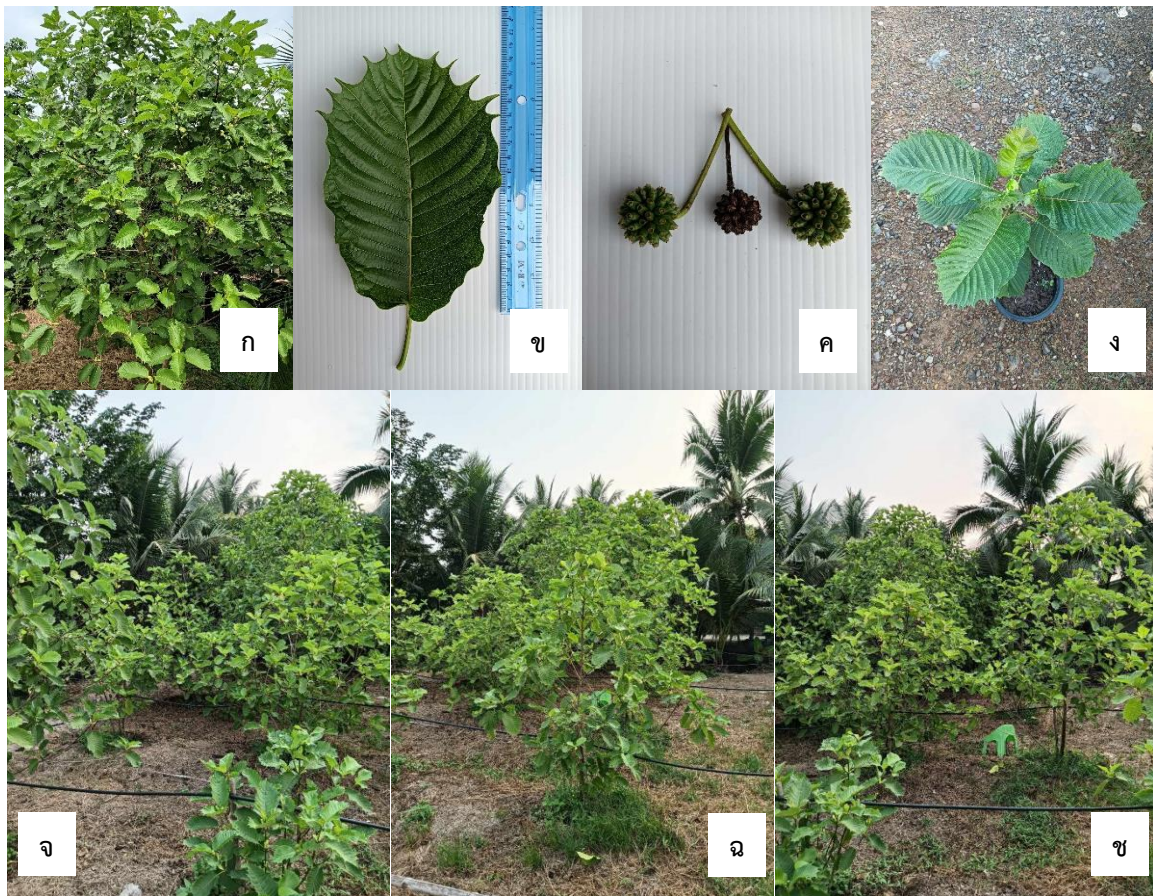
ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2564	นำเมล็ดมาเพาะจำนวน 3 ต้น	ต.ปากช่อง อ.ปากช่อง จ. นครราชสีมา
2565	คัดเลือกต้นที่มีลักษณะ แตกต่างจากต้นแม่	
2566	ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการติดตา 2 ต้น และเสียยอดได้ จำนวน 10 ต้น	
2566	ติดตามความสม่ำเสมอและความคงตัว	
2566	กระท่อมพันธุ์แมงด้าอังกอร์	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย กระท่อมพันธุ์แมงดาอังคอร์ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Mitragyna speciosa</i> 'Maengda angkor' วงศ์ Rubiaceae ไม้ต้น
ต้น	สูงประมาณ 4 เมตร ทรงพุ่มกว้างประมาณ 2 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางลำต้นประมาณ 5 นิ้ว (ต้นอายุ 3 ปี)
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปรีแกมรูปขอบขนาน กว้างเฉลี่ย 11 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 20 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบส่วนปลายจักซี่หวี ขอบใบส่วนโคนเป็นคลื่น แผ่นใบสีเขียวเข้ม เห็นเส้นใบชัดเจน มีหูใบ ก้านใบยาว 4-5 เซนติเมตร สีเขียว
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุก ออกที่ปลายยอด ช่อดอกทรงกลม
ผล/เมล็ด	ผลออกเป็นกลุ่มทรงกลม เส้นผ่านของศูนย์กลางประมาณ 3 เซนติเมตร เมื่อสุกสีน้ำตาลเข้ม ภายในมีเมล็ดจำนวนมาก

ภาพที่ 1 ลักษณะความแตกต่างของของกระท่อมพันธุ์แมงดาอังกฤษ (ก) กับกระท่อมพันธุ์แมงดาทั่วไป (ข)

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกระท่อมพันธุ์แมงดาอังกฤษ
ก ต้น ข ใบ ค ผล ง-ช ต้นที่ขยายพันธุ์

กระท่อมพันธุ์แมงดาอังกฤษ